

Knjaga ruzen nedelj in praznikov vsak dan popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne pričohi. Rokopise se ne vrača.

Insarati: Enostolpna petiterstica 75 vin, pogojen prostor 1'25 v; razglasi in poslano vrstica po 1'50 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Poravnana št. stane 40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto 72 K, za pol leta 36 K, za četrt leta 18 K, za mesec 6 K. Za Nemčijo celo leto 77 K, za ostalo tujino in Ameriko 84 K. — Reklamacije za list so poštno proste.

Upravištvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Sporazum z radikali.

LDU. Beograd, 7. Ministrska kriza je rešena, v kolikor se tiče sporazuma med strankami, ker je dosežen sporazum med radikali in demokrati. Vprašanje razdelitve portfeljev pa še ni popolnoma rešeno. Demokrati dobe skupno s socialisti 10 ministrskih portfeljev, radikali pa 5. Govori se, da bo minister za notranje stvari brzkone Nestorovič. St. Protič bo brzkone minister za konstituanto, dr. Kramer ostane minister za trgovino, vendar pa še ni padla odločitev, katerim osebam se poverijo posamezni portfelji, ker je vprašanje razdelitve ministrskih sedežev rešeno doslej samo v glavnem, t. j. koliko jih dobe posamezne stranke. Čuje se, da so demokrati sporočili Narodnemu in Jugoslovanskemu klubu, da so pripravili priznati vsakemu klubu po delovni program vlade.

LDU. Beograd, 7. Splošno se govori, da bo jutri objavljena nova ministrska lista.

Ureditev valute.

LDU. Beograd, 5. »Politika« poroča: Finančno ministristvo je sklenilo, da zmanjša cirkulacijo in prepreči uvoz kronskih bankovcev iz inozemstva. Ker se zamena vseh kronskih bankovcev, ki se nahajajo v prometu, ne more izvršiti na enkrat, prevladuje mnenje, da bo najbolje, ako se potegnejo iz prometa najprej veliki bankovci od 1000 in 1000 kron. Za zameno teh bankovcev ima finančni minister v Beogradu okoli 600 milijonov državnih dinarjev. Vsega skupaj so natiskali do sedaj v Parizu, v Zagrebu in v Pragi že eno milijardo dinarjev. Predvsem se mora določiti razmerje, v katerem se bodo zamenjavale krome za dinarje. Razmerje bo najbrže 1:3. S tem zamenjavanjem bi se pričelo takoj, kar bi preprečilo nadaljnje vtihotapljanje krom, zakaj ravno ti veliki bankovci se najlažje uvažajo v sosednje države. Razen tega bi se vsaj nekoliko zmanjšala cirkulacija kron, kar bi ugodno vplivalo na njihov kurz.

Socijalistični razvoj v Jugoslaviji.

(Konec.)

Med tem so se pa protislovja poostriala skoraj do neznosnosti. Tudi Jugoslovansko delavsko gibanje se le po izgledu zapadnih dežela na isti način ločilo v dva tabora: demokracija, diktatura! En del, v kojem sto-

je Hrvatje in Slovenci, vidi v kapitalizmu pospeševalno stališče, ker pa tiči kapitalizem v Jugoslaviji še v otročjih čevljičkih — vsaj je tam več ko štiri petine kmetov — zanikuje možnost, da bi se moglo potom diktature od strani majhne manjšine siliti gospodarsko življenje na socijalistična pota; nasprotno pa se zavzema za napredek mlade države in podkrepitev njenih produktivnih moči, da se ustvari podlaga za politične razredne boje. Drugi del, v katerem odločajo Srbi in Bosanci, vidi neposredno pred seboj propad kapitalističnega društva in je v duši uverjen o bližajoči se svetovni revoluciji. Ne zmeče se za svojo društveno pogojno stališče, smatra za možno takojšnje uvedbo socijalizma v Jugoslaviji; socialne reforme v prid delavskih razredov odločno odklanja kot protirevolucionarno konfuzijo ter odklanja tudi vsakršno sodelovanje drugih pri vpostavitvi razredne države. Ruski, še bolj pa madžarski vzgled je spravi le soderuge popolnoma v tabor sovjetske diktature in bolševizma. Ker se pa končno oba dela potegujeta za tem večjo moč, sta načeloma oba za ujedinitenje jugoslovanskega delavskega razreda.

Toda sklicatelj prvega socijalističnega kongresa, ki bi se moral vršiti ob Velikinoči v Brodu, ki je pa zboroval od 20. do 23. aprila v Beogradu, niso že tedaj povabili »ministerjalistov«, neupoštevaloč slabih izkušenj, ki so jih imeli, ko se je svojočasno druga balkanska konferenca radi nestrpnosti bulgarskih levičarskih radikalnežev napram zmernejšim strujam izjalovila, tako da je balkanski socijalizem stopil brez splošno priznanih smernic v fazo velike vojne, ki se je začela l. 1912. Med 450 člani belgrajske velikončne konference je bila zastopana Srbija, Vojvodina, Bosna in Hercegovina, Črna gora in Dalmacija, od hrvaških in slavonskih socijalistov pa le člani levega krila; od slovenske stranke ni bilo nikogar. Najbolj živahna je bila na kongresu skrajna levica, ki sta jo vodila brata Jovan in Sreten Jakšić iz Sarajeva. Sklenili so zedinjenje vseh jugoslovanskih socijalistov pod imenom »Jugoslovanska socialistička radniška partija komunistov«, pristop stranke k tretji internacionali ter bojkot narodne skupščine, ker ni le-ta rezultat ljudskih volitev, marveč samo umetno sestavljena po medsebojnem dogovoru strank. To je bila dozdevno odločna zmaga komunistov, ali v njihovo čašo veselja je takoj kanila prva kapljica grenčice, ker sta tako stara, izkušena in spoštovana voditelja Dragiša Lapčević in Nedelko Košenin odklonila

izvolitev v osrednji strankini odsek. Kmalu je tudi socijalistični stranki v Vojvodini, ki je bila soudeležena pri belgrajskih sklepkih, presedala pač — propaganda, ki je potom spisov in letakov skušala dovesti delavce do štrajkov, vojaštvo pa do nepokorščine; svoji pritožbi je dodala pre-poved, da njeni člani v narodni skupščini po Lapčevićevem vzgledu ne smejo odložiti mandatov. Mesto tega je skušala posredovati med protislovji; faktično so se pri razgovorih z glavnim odsekom nove stranke zastopniki hrvaških in slovenskih socijalistov izrekli za skupno delovanje, čim se odgodi izvršitev belgrajskih sklepov ter se skliče ustavodajni kongres jugoslovanske socijalistične stranke. Pa ker je imel za srbske socijaliste njihov pristop v bolševiški tabor v posledici najhujša preganjanja od strani vlade, ki je njihova voditelja Topaloviča in Filipoviča pregnala v Albanijo, ni prišlo do sporazuma; glavni odsek ni samo odklonil pogajanja na prav odhjal način, temveč tudi grozil, da iztirja vojvodinske poslance iz stranke, ako se tekem 3 dni ne iznebi svojih mandatov. Možnost sporazuma je bila sedaj tem manjša, ker so medtem tudi na Hrvaškem privrženci diktature ustanovili poseben odsek, v katerem so delali nadaljno razcepitve stranke. Radi tega so pa tudi pripadniki demokracije delovali za spojitve na podlagi socijalizma. — 21. in 22. junija so se v Novem Sadu sešli in zedinili zastopniki treh socijalističnih strank iz Hrvaške-Slavonije, Vojvodine in Slovenije, da ustanove »Ujedinjeno socijalno-demokratsko stranko Jugoslavije«. Sklenili so zavreči vsako izjavjanje k meščanski vojni, ker bi v njej proletarijat kot »gospodarsko in socijalno najslabši razred v Jugoslaviji« najbolj trpel. Sklenili so nadalje, da bodo parlamentarno skupno delovali, ker bi značilno tozadevni bojkot parlamenta le zanikanje jugoslovanske državne enote. S tem se lahko smatra socijalistično stranko Jugoslavije za ustanovljeno, ako ni bila ta že prej, tudi brez ozirov na novosadske sklepe, ker se je s temi sklepi in postavljenimi skupnimi slogami prilepilo pečat na izvršeno dejstvo. Izkazalo se bo pa tudi kmalu, da načelna ločitev duhov: tu demokracija, tam diktatura, ne odgovarja popolnoma geografični ločitvi, čeprav stoji danes srbske, bosanske in dalmatinske stranke na komunističnih, hrvaške, slovenske in vojvodinske pa v splošnem na socijalističnih tleh. Saj vemo, kako so na Hrvaškem levičarski elementi pokazali hrbet svojih radikalni struji, vstopivši zopet v stranko jugoslovanskih socijalističnih delavcev, ka-

kor hitro so prejšnji iz svojega glasila »Istina« streljali s težkimi topovi na pripadnike Korača in Bugšeka. In gotovo se bodo tudi v Slavoniji, Bosni in Dalmaciji prej ali slej odločili socijalisti, ki so ostali zvesti demokratskim načelom, da vstopijo v »Zedinjeno socijalistično stranko Jugoslavije«. Optimisti že sedaj vidijo na socijalno demokratskem zborovanju, ki se vrši v 2 do 3 mesecih, zastopane vse dežele Jugoslavije, še posebno sedaj, ko je padec madžar-

ske sovjetske republike jugoslovanskim komunistom popolnoma prekrizal račune. Toda, optimisti sem ali tja, historična križda ali historična usoda: bolj opravičen je pesimizem, ker zunanja razcepitve, notranje nezadovoljstvo in obojestransko ohromljenje itak ne posebno močnega delavskega gibanja v mladi SHS državi, dopušča meščanstvu, da sme še vedno povsem mirno sedeti pri peči in paliti svojo pipo...

Brzojavne vesti.

Jugoslavija.

REŠITEV JADRANSKEGA VPRAŠANJA.

LDU. Split, 7. (DDU.) Iz Rima poročajo iz zelo zanesljivega vira: Trije zavezniki so se nastopno zedinili. Vsa isura pripade Italiji. Reka bo z zelo majhnim teritorijem svobodno mesto. Vsa Dalmacija pripade Jugoslaviji. Vis pa Italiji, za Zader pa se je našla forma avtonomije ali garancije.

LDU. Veliki Bečkerek, 7. »Dacia« javlja, da je po pariških vesteh zavzel vrhovni svet entente končno stališče, da Reka ne pripade kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. V zvezi s tem se je v jugoslovanskih krogih pojavila težnja, da se namesto Reke dodeli Jugoslaviji Bakar kot pristanišče.

POMOČ JUŽNI SRBIJI.

LDU. Beograd, 5. Vlada je sklenila, da odpomore krajem južne Srbije, katere so opustošili Bolgari, z denarjem, živili in drugimi potrebščinami.

VRNITEV TRGOVSKEGA BRODOVJA.

LDU. Beogra, 5. Vrše se pogajanja za to, da bi se vse trgovsko brodovje, ki se deloma nahaja še v rokah Italijanov in ki je last raznih naših parobrodskih družb, povrne tem družbam. Posredovanje za povrnitev teh ladij je prevzela Amerika.

Po svetu.

NEMŠKA AVSTRILA PODPIŠE MIR.

LDU. Dunaj, 7. V današnji seji narodne skupščine je bil dr. Renner s protestom proti kršitvi prava samoodločbe Avstrije po mirovni pogodbi poverjen, da podpiše mirovno pogodbo. Protest je bil sprejet soglasno. Za podpis mirovne pogodbe je bilo oddanih 97 glasov proti 23.

VOLITVE V RUMUNSKEM DELU BANATA.

LDU. Veliki Bečkerek, 7. Sibnjska vlada je izdala naredbo, naj

se izvrše priprave za volitve v enem delu Banata, ki je pripadal Rumuniji. Vse priprave za volitve morajo biti izvršene do 30. septembra t. l. Volitve bodo 15. oktobra 1919. Pravico do volitve v narodni skupščini imajo vsi rumunski državljani, ki so dovršili 21. leto, za senat pa oni, ki so dovršili do 1. avgusta 1919 40. leto starosti.

TISKARSKA STAVKA V RIMU.

LDU. Split, 6. (DDU.) Stavka stavcev v Rimu še vedno traja. Zadnje dni so se vršila pogajanja, ki so se razbila v sled nepopustljivosti stavcev. »Giornale de Italia« in »Messaggero«, ki hočeta na vsak način izhajati, sta dobila stavce od zunaj, ki jih varuje policija pred stavkojočimi. Italijanski krogi sodijo, da hočejo stavci podaljšati stavko na kakršenkoli način do novih volitev, in sicer radi tega, da bi meščanski listi ne mogli voditi volilnega boja.

ITALJANSKI PARLAMENT

Trst 6. V včerajšnji seji zbornice, katere se je udeležilo le okroglo 150 poslancev, in v kateri se je nadaljevala razprava o volilni reformi, je bil sprejet sklep, da se raztegne aktivna in pasivna volilna pravica pri polit. in administrativnih volitvah tudi na ženske. Ministrski predsednik Nitti je odgovoril na vprašanje poslanca Deltremija glede izredov v Lainate in v Galliate. Ministrski predsednik brani karabinerje, katerim se je očitalo, da so ekscedirali in javlja, da je uvedel strogo preiskavo. Nacionalistični poslance Focscari je zahteval odgovor na svoje vprašanje glede rezultata preiskave medzavezniške komisije o reškiki dogodkih in če je res, da je moral italijanski general podpisati one sklepe te preiskave, ki žalijo čuti vsakega Italijana, ki strastno hrepeni po Reki »italianissimi«. Ministrski predsednik Nitti je odgovoril, da ne more odgovoriti na to vprašanje. Vlada se zaveda svoje dolžnosti in bo storila vse, kar ji veleva italijanska vest, vendar ne more odgovoriti na vprašanje, ki je stavljeno na

LISTEK.

NA DNU.

Slika v štirih dejanjih. Spisal Maksim Gorkij. Prevel Pavel Golia.

(Dalje.)

Nastja: Kaj pa še! Iz bolnišnice te šla že davno. Zgubila se je, nikjer je ni...
Satin: Zakaj je neki šla...
Klešč: Bog ve, kdo je koga bolj krepko posadil? Vaska — Vasiliso, ali ona njega?
Nastja: Vasilisa se bo zmalaza. Premejena je. A Vasko bodo poslali v Sibirijo...
Satin: Za umor pri tepežu je samo ječa...
Nastja: Škoda. Raje bi ga v Sibirijo...
Vas vse hi... v Sibirijo... pomesti bi vas bilo treba, kot smeti... in v kakšno jamo.
Satin (začuden): Kaj pa ti? Kaj si zbesnela?
Baron: Jaz ji dam po ušesih za predrznost!
Nastja: Samo poskusi! Udari!
Baron: Poskusim!
Satin: Pusti jo! Ne žali človeka! Meni ne gre iz glave ta starec! (Se smeje). Ne žali človeka!... Če so pa mene užalili za — vse življenje? Kaj naj storim? Oprostim? Ne Nikolmur.

Baron (Nastji): Ti moraš razumeti, da jaz zate nisem — par...
Nastja: O, ti nesrečnež! Pa vendar živíš od mene, kot črv od jabolka.
(Vsi moški se zasmеjo.)
Klešč: Oh, ti avša... Jabolko!
Baron: Jeziti se ne smeš, idiotinja!
Nastja: Smejete se? Lažete! Vam ni do smeja!
Akteer: Le po njih!
Nastja: Ko bi mogla, jaz bi vas... (vzame skodelico in jo vrže na tla) tako-le...
Tatar: Zakaj posodo razbit... Ee... paglavka...
Baron (vstane): Ne, jaz jo bom takoj naučil manire...
Nastja (beži): Vrag vas vzemi!
Satin (za njo): Ej, dovolji! Kaj pa vendar hočeš?
Nastja: Volki! Da bi pokrepali! Volki!
Akteer (mračno): Amen!
Tatar: U-n! Hudoben baba ruski baba!
Predrzen! Tatarka ne. Tatarka pozna — zakon!
Klešč: Po glavi ji je treba dati...
Baron: P-podla ženska!
Klešč (poskuša harmoniko): Gotoval! Njenega gospodarja pa ni... Gori fanté...
Satin: Na, pij!
Klešč: Hvala! Na hok leči... bo čas...
Satin: Si se privadil na nas?

Klešč: Bo že... Povsod so ljudje... Od začetka ne vidiš tega... potem spregledaš... pa se izkaže... vsi so ljudje... Bo že!
(Tatar razgrne nekaj po pogradu, poklekne in — moli.)
Baron (pokaže Satinu s prstom na Tatarja): Pogledj!
Satin: Pusti. Dober človek je... ne motti gal! (Se smeje): Jaz sem danes — dober... Bog ve zakaj!...
Baron: Ti si vedno dober, kadar se napiješ... In pameten...
Satin: Kadar sem pijan, se mi vse dopade... N-da... On moli? Lepo! Človek lahko veruje in lahko ne veruje... to je njegova stvar... Človek je svoboden... za vse plača sam: za vero, za nevero, za lubezen, za pamet. Človek plača za vse sam in zato je — svoboden!... Človek — to je resnica!... Kaj je človek? To nisi ti, ne jaz, ne oni... ne! To si ti, jaz, oni, Napoleon, Mohamed... v enem! (Oriše s prstom po zraku obliki človeka): Razumeš? To je ogromno. V tem so vsi začetki in vsi konci... Vse je v človeku, vse je za človeka! Samo človek je, vse drugo je le delo njegovih rok, njegovih možganov!... Človek! To je imenitno, to zveni ponosno! Človek! Spoštuj človeka! Ne žali ga, ne ponižaj ga z usmiljenjem... spoštuj ga! Pijmo na zdravje človeka, Baron! (Vstane): Kako je lepo, če se čutiš človeka! Jaz sem kaznienc, ubijalec, lopov, — no, da! Če grem po ulici, gledajo ljudje

name kot na lopova... unikajo se mi, ozirajo se za mano... in pogosto mi pravijo... lump! Podlež! Sarlatan! Delaj! Delati? Zakaj? Da bom sit? (Hohoče). Jaz sem vedno preziral ljudi, ki so preveč v skrbeh, da bodo siti. Za to se ne gre, Baron! Za to se ne gre! Človek je — višje! Človek je višje od sitosti!
Baron (maje z glavo): Ti modruješ... To je lepo... tako mora biti, to greje srce... Jaz tega ne znam... (Se ogleduje, potem tih). Previdno! Jaz, brat, se bojim... včasih. Razumeš? Zbojim se, zato ker — kaj bo dalje?
Satin (hodi): Neumnež! Česa naj se boji človek?
Baron: Veš, od kar se spominjam, se mi zdi, da leži megla v moji glavi. Nikoli nisem ničesar razumel. Nekako... težko mi je... meni se zdi, da sem se vse življenje samo preoblaščil... ampak kakaj? Ne razumem. Učij sem se, nosil uniformo plemenitškega instituta... ampak kaj sem se učil? Ne vem več... Zenil sem se... oblekel frak, potem domačo sukno... ampak ženo sem vzel slabo in — zakaj? Ne razumem... Zapravil sem vse, kar sem imel... nosil sivo sukno in rujave hlače... ampak kako sem vse zapravil?... Se zapazil nisem... V državni službi sem bil... uniforma, kapa s kokardo... zapravil sem državni denar, — pa so mi oblekli sukno kaznienc... potem sem pa to-le oblekel... In vse... kakor v sanjah... a? To je... smešno...
(Konec prih.)

tak način, da more zasejati razpor v italijanskih dušah. Niti protestira proti temu, da se je sumničel eden najboljših italijanskih generalov (Robilant), da ni storil svoje dolžnosti kot Italijan. To sumničenje je zavratno in obžalovanja vredno. Posl. Giacomo Ferri zahteva, naj se v prihodnji seji (jutrišnji) začne razprava o poročilu preiskovalne komisije glede italijanskega poraza pri Kobardu. Ministrski predsednik Nitti je pristal na to, da bi se v jutrišnji seji razpravljalo to poročilo, vendar prosi, naj bo ta razprava dostojna in vredna naroda. Mi ne govorimo samo za italijansko javnost, je rekel Nitti, nego govorimo tudi preko naših mej, in drugi narodi nas opazujejo in sodijo.

Težak položaj italijanske vlade.

LDU Split 5. (DDU). »Secolo« poroča iz Rima o seji ministrskega sveta glede vprašanja zunaje politike: V nastopnih sejah bo moral dati ministrski svet soglasno izjavo o zunanjih politiki, čeprav bi pokazala zelo težko varanje, ki ga je razširila v deželi bivša vlada. Toliko je bilo varanja, da jih je še danes mnogo, ki verujejo v možnost obširnih teritorialnih pridobitev. List se vznemirja vsled poslednjih vesti, ki prihajajo iz Pariza, in ki se v ostalem strinjajo z informacijami, ki jih je prinesel minister za zunanje stvari Tittoni na svojem povratku iz Pariza. Ve se, oziroma bi se moralo vedeti, da so radi nezmatne naklonjenosti zaveznikov in radi težkih pogrškov italijanskih predstavnikov nekatera italijanska vprašanja težko kompromitirana, a se ni moglo pričakovati, da bodo mogli novi delegati storiti čudeže. Posebno bolešno pa je vprašanje Reke. Sen Italije in Rečanov se ne bo uresničil, ker Reka ne bo pripojena domovini.

Pomanjkanje pšenice v Franciji.

LDU Pariz 6. (DunkU) Poroča se, da bodo v Franciji iznova uvedli krušne karte. Ta naredba je postavila nelagodna, ker je Hoover izjavil, da bo Amerika samo tedaj dobavljala Franciji pšenico, ako bo Francija kolikor mogoče omejila konzum.

BELGIJSKI PREMAG ZA ITALIJO

LDU Split 6. (DDU). Med Belgijo in Italijo je došlo do sporazuma, po katerem bo Belgija mesečno dobavljala Italiji 50.000 ton premoga. Pred vojno je znašala izvozna trgovina iz Italije v Belgijo mesečno 15.000 ton, pa potrebuje Italija radi tega še 35.000 ton za pokritje rekonvalescence. Belgijska vlada želi favorirati izvoz iz Italije v Belgijo in spravit v stik italijanske producente z belgijskimi konsumentmi. Odločila se je, da pošlje v Italijo delegata ministrstva za trgovske stvari, ki naj bi bil v Rimu na razpolago italijanskim izvoznikom.

Angleško pomorsko gospodarstvo.

LDU Pariz 6. (DunkU). Kakor poročajo italijanski listi je bivši cesar Karl prodal veliko število delnic donavske parobrodne družbe angleškimi paroplovnim podjetjem. Italijanski listi označujejo nakup teh delnic po Angležih kot nadaljnji napredek v stremljenju Angleže, da dobi rečno plovbo v osrednji Evropi, kolikor mogoče v svojo oblast. Cilj angleškega načrta je, spravit paroplovbo na Renu, na Odr in na Donavi popolnoma v angleške roke. In tako ustvariti zvezo med Anglijo in Črnim morjem preko evropske celine.

HOOVER ODPOTOVAL.

LDU Saint Germain, 5. (DunkU). Clemenceau je sprejel Hooverja, ki še danes odputuje v Ameriko. Clemenceau je izrazil upanje, da bo mogel Hooverja kot voditelja preskrbe Evrope kinalu zopet pozdraviti v Parizu.

AMERIŠKO DELAVSTVO ZAHTEVA SPLOŠNO ZNIZANJE CEN ŽIVILOM.

London, 7. Washingtonski dopisnik »Timesa« je razpravljal z nekim delavskim vodjem, ki je izjavil, da pride do stavk, ako se v Združenih državah cene splošno ne znižajo. Wilson bo moral najbrž odobriti mezдне zahteve železničarjev. To bo stalo železniške družbe najmanj 800 milijonov dolarjev.

ŠE VEDNO MASAKRI.

London, 7. Semkaj je došlo poročilo, da so Tartari in Kurdi pomorili 200 Armencev v Karabagu, vzdolžno od gore Ararat. Masaker je bil izvršen zadnji teden.

Iz naših političnih šol.

Danes prinašamo prva dva prispevka iz naše politične šole na Jelenicah. Otvorili smo jo pred komaj

tremi meseci, predavanja se vrše dvakrat na mesec, vsako drugo nedeljo. Kovinarji in železničarji so poslušalci, ki so bili do sedaj prepričani samim sebi. Prišla je šola in to je vplivalo, kot če bi bil užgal luč v temi. Naravna inteligenca preprostih poslušalcev se je zasvetila ob tej luči. Ta proletarska inteligenca bo pomagala, da ustvarimo i pri nas proletarsko kulturo. Jesenice so na meji Koroške, Jeseniški sodruzi stoje v ozki zvezi s sodruzi iz te dežele. Poročalo se nam je že, da se bodo odšlej udeleževali naše šole tudi sodruzi iz Koroške.

Narodnostno vprašanje je igralo v našem življenju zelo važno vlogo. Z ozirom na to smo vzeli to vprašanje za predmet prvi pismeni razpravi. Evo mnenja naših jeseniških sodrugov!

Moje naziranje o narodnostnem vprašanju.

Po razpadu Avstro-Ogrske je to vprašanje v glavnih potezah rešeno, in sicer na vse bolj radikalni način, nego so si sploh razne stranke stare monarhije predstavljale, ker so si vsi ti narodi ustvarili svoje lastne narodne države, katere bodo lahko po svojih narodnih željah in potrebah uredili.

Seveda se vse to za enkrat še ne bo izvršilo v splošno zadovoljnost vseh prizadetih narodov, posebno pa ne v zadovoljnost Jugoslovancov, kateri so po ujedinitvenju s Srbijo kot zavaznicu antante pričakovali najugodnejšo rešitev svojih zahtev.

Ker je ves svet zapal v Wilsonov program o samoodločbi narodov, je to razočaranje tem večje. Ampak pravična rešitev teh problemov ne pride od zastopnikov antantinih kapitalistov in imperijalistov, in tudi ne od lastnih. Te probleme morajo rešiti v medsebojnem sporazumu narodni sami. In to bo mogoče le, ako bodo razpravljali o tem zastopniki proletarijata, in ne zastopniki kapitalistov in imperijalistov. V tem slučaju ima odločevati prebivalstvo spornih ozemelj samo, pod katero državo hoče spadati.

Ker je upati, da bodo pod vlado proletarijata posamezne države res pravično in demokratično urejene, se bo gotovo prebivalstvo dotičnih krajev brez izjeme za tisto državo odločilo, kjer so mu dani najboljši pogoji za svoj obstanek in procvit, kar je iz pravičnega stališča za blagor človeštva le želeči.

In ker bo po medsebojnem sporazumu mednarodnega proletarijata manjšinam drugih narodov, zajamčen njih narodni in kulturni razvoj, se ne bo treba ozirati na to, da bi vsak narod svojega do zadnjega pripadnika dobil v okvir svoje države in ne bo tudi treba strateških mej, ker je gotovo, da bodo med takorešenimi državami vojne izključene.

Narodnostno vprašanje, ki je povzročilo toliko škode in sovraštva, bi bilo s tem končno veljavno rešeno, tako da se bodo lahko vse sile, ki so jih doslej narodji trtili v medsebojnem boju, posvetile resnemu delu v dobrobit narodov in vsega človeštva.

Narod, ki nima svobode, se ne more v socialnem oziru nikakor povzpeti do viška. Zato narodom popolno svobodo in zavest, da morejo in morajo sami zase obstojati! Vsak mora skrbeti, da se narod povzdigne v vseh ozirih. Povzdiga je pa mogoča moralno in socialno le v ljudstvu samem.

Kdor se bori za prostost mase in za izboljšanje gmočnega ljudstva, je prvi borec narodov, ker narod ni birokracija, narod je ljudstvo, ki je še danes večinoma potisneno v brezno zaslepljenosti, da ne more še spoznati pravice obstoja, kot človek.

Pravica človeka se mora jasno izkristalizirati v ljudstvu samem, ne da bi mu jo kazali drugi po svojem, marveč le po tem, da se mu pokaže golo resnico, tako da spozna pravo pot sam.

Uspeh kovinarske stavke.

Pogodba je sklenjena med ravnatelj. »Strojnih tovaren in livaren d. d. v Ljubljani« in »Orednjem društvom kovinarjev in sorodnih strok v Ljubljani« kot zastopnikom delavstva imenovane tvrdke.

Pogodba se je sklenila po posredovanju in razsodbi g. nadvetnika Mohor Pirnata, predstojnika Osrednjega urada državnih montažističnih obratov ob navzočnosti sledečih gospodov:

1. Zastopnikov »Strojnih tovaren in livaren d. d.: ravnatelj dr. ing. Milan Vidmar, in prokurist g. Karel Govekar; in g. Juri Bonzelj.

2. Kot zastopnikov Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok: g. Ignac Mihevc in g. Ivan Kocjan.

3. Zastopnika delavstva g. Josipa Kramerja.

1. Povprečna temeljna plača zadnjih petih tednov pred stavko se v obratih Tónies in Zabkar zviša za 40 %, v obratu Samassa za 53 %. Razloček med poviškom temeljne plače obratov Tónies in Zabkar na eni strani in obrata Samassa na drugi strani je utemeljen s potrebo regulacije plač v zadnjem obratu.

Dosedanje draginjske doklade odpadejo, dosedanje družinske doklade ostanejo.

Vsak delavec, ki dela v akordu, dobi pred pričetkom dela delavni list, na katerem je jasno označena cena dela. Ti delavni listi morajo stopiti v veljavo najpozneje en mesec po končani stavki.

3. K že letos izplačanemu nabavnemu prispevku se izplača vsakemu delavcu 50 kron za samce, 75 kron za oženjene.

4. Dosedanje previsoko število vajencev bo v bodočnosti ravnateljstvo omejilo na ta način, da bo za dobo pogodbe sprejemalo nove vajence le v livarno in kotlarno.

5. Strojniki pridejo v kategorijo kvalificiranih delavcev.

6. O vprašanju dopusta naj dočita tozadevni zakon.

7. Kovači dobijo usnjate predpasnike, ki ostanejo last tovarne. Tovarna naroči predpasnike takoj po končani stavki.

8. Če dela obrat 9 ur potem se konorira čezura s 50% poviška. Nočne ure po osmih večer in praznično delo se honorira s 100% poviškom.

9. Tovarna bo ukrenila vse potrebno, da uvede higijeničen red. S potrebnimi adaptacijami bo tovarna začela takoj.

10. Predelavci Jager Ivan, Pleško Jožef in Kralj Ivan dobijo za 15% zvišano tedensko plačo in normirane družinske doklade. Za vse delavke in za zidarje veljajo vse dosedaj navedene točke.

11. Delavci, ki delajo izven obrata, dobijo dnevno doklado in sic.: a) v Ljubljani 5 kron, b) v ljubljanski okolici 20 kron, c) izven ljubljanske okolice 25 kron in prosto stanovanje.

12. Ravnateljstvo ne bo vsled stavke izvajalo nasproti delavcem nobenih konsekvenc.

13. Vajencem se poviša nagrada za 15%.

14. Vodstvo tovaren bo brez ovir upoštevalo § 1154 B.

15. Akordne cene se nasproti stanju 1. junija 1919 livarjem povišajo za 33%. Pri tem bo vodstvo tovaren gledalo na to, da nemudoma izjednači zasluzke livarjev obrata Samassa z zasluzki ostalih dveh livaren. Dosedanje draginjske doklade odpadejo pri vseh livarjih, dosedanje družinske doklade ostanejo.

16. Za večje neuspele odličke dobi livar polovico akordnega zasluzka odmerjenega za dotično delo.

17. Vsak livar, ki dela v akordu dobi pred pričetkom dela delavni list, na katerem je jasno označena cena dela. Ti delavni listi stopijo v veljavo najpozneje en mesec po končani stavki. Pri določenju akordnih cen za nova livarska dela bo ravnateljstvo kakor dosedaj vzelo na pomoč mnenje livarskega mojstra oziroma kakega drugega izkušnega livarja.

18. V slučaju, da bi livarne iz kateregakoli vzroka morale nekaj dni počivati, dobijo livarji sledeče minimalne plače:

a) od oprostitve do 21. leta 16 kron;
b) od 21. do 30. leta 20 K. Vsi drugi izučeni livarji 25 K.

19. Ravnateljstvo bo po potrebi zvišalo število težakov v livarni, tako da kvalificiranim delavcem ne bo treba opravljati težakega dela. Težaki livarne ostanejo izključno livarni na razpolago.

20. Za težake in topilce veljajo vse dosedaj navedene točke.

21. Določbe te pogodbe stopijo v veljavo z dnem začetka dela po stavki in veljajo od takrat naprej za dobo šestih mesecev.

V Ljubljani, dne 2. sept. 1919.

Dodatek

K točki I. Vsem moškim delavcem garantira podjetje najmanjšo mezdno 2 kroni na uro, vsem delavkam 1 K 75 vin na uro;

k točki 3. Diferenca nabavnega prispevka se zviša na 100 K za samce in na 150 K za oženjene. Nabavni prispevek se izplača 1. oktobra 1919 in sicer vsem delavcem in delavkam.

ki so zaposleni v podjetju najmanj od 5. junija 1919 naprej.

22. V slučaju, da bi obrat iz kateregakoli vzroka moral nekaj dni počivati, dobijo delavci izjemši livarji sledeče minimalne plače: od oprostitve do 21. leta 14 K, od 21. do 30. leta 16 kron, vsi drugi izučeni delavci 30 kron.

V Ljubljani, 3. sept. 1919.

Dnevne vesti.

Groza, ta rdeči teror!

Hvala bogu in njegovi previdnosti, da nam je ustvaril »Večerni list« in še več takih časnikov, ki svare našo malomarno javnost, da se varuje pred rdečim terorjem. Grozovita pošast je to! Najprej strada, da dobi izbuljene in srepe oči, dela kakor živina, potem pa hujska gladne in razirgane ljudi, ki nimajo stanovanja, ne življenjskih potrebščin, ne denarja, da bi si kupili potrebne potlačila draginjskih razmerah »primerno« drage potrebšchine. Kapitalizem izkorišča ubogo rdečo paro, toda, vsaj to ni nič nevega! Klerikalizem je že skoro dva tisoč let vrli zagovornik družnabnega reda in s kakšno vneto je blagoslovljal in agitiral za največji zločin kapitalizma, pravkar minolo svetovno vojno. Kar ni kapitalizem dosegel prej v stoletjih, to je sedaj napravil v petih letih: stelel je narode in jih zasujnil sebi. Klerikalizem svari in opominja: preti nevarnost rdečega terorja in kapitalizem, če hočeš biti kos terorju, če ga hočeš ugnati, bodi dobrotljiv, deli miloščino in pripravi pomočke, ki jih imaš, da te ne zmagajo rdeči teror, ker je kapitalistični družabni red je božja uredba. Torek, kapitalizem, teroriziraj z brahialno silo, z miloščino, klerikalizem pa vpliva na duševno razpoloženje z moralnim terorizmom na srepe postave proletarijata. Ne smemo pa pozabiti, da »klerikalni kapital« tudi sodeluje v falangji svetovnega kapitalizma. Če torej »Večerni list« piše o bedi, o draginji, je to le glas vpijočega v puščavi, morda izraz posameznika; a cerkev ni tega runenja in že danes se pojavlja pri nas med duhovščino bridka neveljola, da se je ljubljansko klerikalno dnevno časopisje začelo pečati tako podrobno s socialnainimi vprašanji. Ni jim to všeč, ker ne marajo niti sumnjati, da so nasprotniki kapitalističnega terorja. Hočejo pač le izposlovati milost, ljubezen kapitalistov za delovne sloje. In vendar prav dobro vedo, da je to nezmissel, ker kapitalizem ne pozna človekoljubja. Kaj je to, če ni demagogija? In ali naj delovni človek sprejme milost zato, ker vzdržuje svet, ker je vse na svetu delo njegovih rok? O demagogija in terorizem zelenega in črnega terorja!

Kako je vse lepo in pravično...

V Zagorju ob Savi in okolici imamo 9 trafik. Med njimi je imela trafiko tudi Katarina Trinker, in sicer skozi 32 let. Bila je torej najstarejša trafikantinja, med njimi pa tudi najbolj revna. Starka ima okolu 70 let. Vseh ostalih osem trafikantov ima zraven dohodkov trafike, še svoje druge glavne dohodke iz raznih svojih podjetij. Edino Katarina Trinker je živela samo od bornih dohodkov svoje male trafike. In glej! Kakor je bilo treba dobiti tu trafiko za nekega invalida, pa so jo takoj odvzeli ravno gospej Trinkerjevi. Omenjena se je pritožila na finančno poverjeništvu, od katerega pa je dobila sledeči odgovor: S tem se obvestite, da je poverjeništvu ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani z odlokom z dne 13. avgusta 1919, št. B II. 1572/1 Vašo pritožbo z dne 19. julija 1919 zoper tuuradni odtok z dne 5. julija 1919, št. 1390/8, s katerim se je Vaša poudba za potom javnega natečaja razpisano trafiko v Toplicah št. 35 pri Zagorju ob Savi odklonila in ta trafika podelila Rudolfu Drnovšek, zavrnila, ker je imenovan vojni invalid, brez denarnih sredstev, torej ima vsekako prednost pred Vami, ker se Vam je ravno vojnim invalidom v prid odpovedala trafika. Zoper to odločbo ni nikake pritožbe več.

Priloge pritožbe se Vam v prigibuj vnejo.

Dostaviti moramo še, da je invalid, ki se mu je podelila trafika, uslužben v pisarni trboveljske premožkopne družbe, ima mesečno približno 500 kron dohodkov in je samec. Vzel si je za trafiko služkinjo. Tu imamo predvsem vprašanje, če je bolj potreben, da dobi trafiko invalid, ki ima 500 kron dohodkov, ali pa da ostane ista revni starki. Katarina Trinker bo morala prositi za občinsko podporo, če bo hotela živeti. Vse te vnebovpijoče nepravilnosti je kriv osebnii sovražnik Trinkerjeve, finančni stražnik Florjančič v Litiji. Dovoljemo si vprašati poverjeništvu za finance v Ljubljani, je-li pripravljeno te krivico, ki jo je povzročil sovražni finančni revič Trinker, popraviti? V slučaju, da tega ne stori, je soodgovorno in skrivno na dejanju, ki se ne more drugače imenovati kakor nečastno.

Preskrba premoga in oblike za zimo.

Kakor je najino, da se stanovanjska beda reši na vsak način še pred zimo, tako nujna je tudi preskrba premoga za zimo. Ker se drva za kurjavo tako silno draga, jih bo za zimo mogel preskrbeti le premožnejši, medtem bodo srednji in nižji stanovni, predvsem delavske rodbine v prvi vrsti vezane na premog all pa bodo morale v pravem pomenu besede zmrzovati, ne glede na to, da si oblek za zimo ne bomo mogli preskrbeti. Obleka kot obutev je tako zelo draga, da je delavec kratkotalno ne zmore. Revščina bo vedno hujska. Zato bi bilo na mestu, da se že sedaj misli na preskrbo premoga za črnača ognjišča in na nabavo cene oblike za revnejše sloje. Občine naj bi prevzele akcijo za premog. Kjer bi si družine po številu stanovanjskih prostorov mesečno lahko kupovale kurjavo. — Glede ustanovitve nekeke oblačilnice smo menda enkrat že slišali, da se s to mislijo bavi poverjeništvu za socialno skrb. — Mislimo torej že sedaj na vse to, da nas, kakor je že pri navada, čas ne prehiti! In ne samo misliti — mislim naj slede tudi dejanja! —

Stanovanjska komisija v Ljubljani.

Ker so dospole pritožbe, da so nepoklicane osebe pregledovale stanovanja, opozarja stanovanjska komisija občinstvo, da ne bodo stanovanja odpovedovala in nakazovala le potom pismenega ukrepa komisije. Poizvedovanja o stanovanjih in pregledovanja istih se vršijo le po uniformiranih stražnikih ali pa po civilnih organih, kateri se morajo izkazati s pooblastilno stanovanjske komisije. V izogib zlorabe naj stranke od civilnih organov vedno zahtevajo, da se pri vstopu v stanovanje legitimirajo.

Vsa društva, organizacije, blaginjavne zavarovalnice, podjetja, zavodi in sploh institucije.

Ki nudijo svojim članom ali nameščencem zavarovanje za slučaj bolezni, nezgode ali za pokojnino, ali ki jim dajejo redne podpore ob bolezni, smrti, onemoglosti, starosti, doživljenju gotovega roka (poroki, vojaški službi itd.) in brezposelnosti, še enkrat nujno opozarjamo na naredbo ministra za socialno politiko z dne 13. junija 1919, objavljeno v CX. (110.) številki Uradnega lista z dne 23. junija 1919, vsled katere je bilo treba vse take uredbe že do 4. avgusta 1919 prijaviti politični oblasti I. stopnje (okrajnemu glavarstvu, oziroma mestnemu magistratu). Naredbo naj natanko prouče in prijave, opremljene z vsemi potrebnimi podatki in prilogami, nemudoma odpošljejo, ker bi se jih moralo sicer iz ozira na javni blagor kaznovati. Ore namreč za primerno ureditev socialnega zavarovanja, torej gotovo eno izmed najvažnejših nalog moderne države pri reševanju socialnega vprašanja.

Prijaviti se morajo n. pr. vse bolniške blaginje, bolniška društva, nezgodne zavarovalnice, pokojninske zavarovalnice in zavodi, pokojninska društva, samostojni pokojninski fondii, nadomestne pogodbe za pokojninsko zavarovanje, bratovska skladišča, registrirane pomožne blaginje, vzajemno - zavarovalna društva za bolezni, smrt, onemoglost, doživetje, brezposelnost, vsa taka podporna društva, bratovščine, organizacije in sploh vsa zavarovalna in podporna društva te vrste po cesarskem patentu iz leta 1852. in po društvenem zakonu iz l. 1867., tako zlasti tudi razne stanovske in strokovne organizacije obrtnikov, trgovcev, kmetov, prostih poklicev delavcev, nameščencev, podjetnikov itd., ki dajejo svojim članom ali njihovim svojim redno podpore v zgoraj navedenih slučajih. Prijava je obvezna tudi za vsa delodajalca in podjetja, ki imajo zavarovane svoje nameščence za pokojnino potom nadomestnih pogodb ali pri nadomestnih zavodih za pokojninsko zavarovanje, bodisi da ima zavod svoj sedež v tuzemstvu ali v inozemstvu.

K prijavi so obvezane vse zgoraj navedene institucije in podjetja, najsi so dolžna do zavarovanja ali do rednih podpor po zakonu ali priložili ali pa jih nudilo prostovoljno.

Po naredbi se sicer ni treba prijavljati zavarovalnicam na delnice, onim vzajemnim zavarovalnicam na življenje, ki vrše zavarovanje kot obrt v večjem obsegu, in društvo obrt za zavarovanje zoper elementarne nesreče. Ta oprostitelj velja pa le glede njihovega zavarovalniškega poslovanja kot takega, nikakor ne glede pokojninskega zavarovanja njihovih nameščencev potom nadomestnih pogodb ali pri nadomestnih zavodih za pokojninsko zavarovanje, katere morajo seveda ravno tako kot vsi drugi zavodi in institucije prijaviti.

Ako kdo izmed ljubljanskih obvezancev ne ve, ali se mu je treba prijaviti ali ne, naj se obrne ob delavnikih med 9. in 12. uro po poljavni na mestni magistrat. Galetova hiša, I. nadstropje, na levo, obrtni oddelk, druga vrsta na desno, kjer je oddajati tudi prijave. Potrebna je takojšnja prijava, in sicer zadnji čas do 16. septembra 1919, ker je od ministrstva dani rok potekel že 4. avgusta, velik del obvezancev se pa sploh ni prijavil.

Kdor ne more dati vseh potrebnih podatkov, se mora vseeno prijaviti v kolikor mogoče natančnimi podatki in navesti natančne vzroke nepopolnosti prijave.

Rudarj.

Podrugi urad sporoča vsem družinam rudarjev, ki so pred meseci odšli v Pečuj, da bo dospel v 3-4 tednih v Ljubljano poseben vlak, ki bo odpeljal vse še tu bivačo družine brezplačno v Pečuj. Osrednji urad »Državne posredovalnice za železo« v Ljubljani.

Deželni dobrodelni zavodi.

Po predlogih komisije začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave je deželna vlada sklenila, da se deželni dobrodelni zavodi oddajo s 1. avgustom 1919 državnii upravi s pogojem, da ostane lastniška pravica glede premičnega in nepremičnega premoženja deželnih dobrodelnih zavodov pridržana deželni upravi ter se podrobno v tem pogledu določijo v posebnem dogovoru. Posebnege dovovora je treba tudi glede prevzetja ostalih zadev zdravstvenega značaja imenovanja okrožnih zdravnikov itd.

Odobri se od komisije začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave za čas do 1. avgusta že izvršeno sprejetje medicinskih kandidatini Mire Rogina, Dominike Dekleva, Amalije Šimenc in Tekle Kek tudi za nadaljno dobo, dokler se ne vrnejo sekundariji, ki so sedaj pri vojaki. Pomožni kurjač deželne blaznice na Studencu Blaž Lautar se imenuje za stalnega deželnega službenca in uvrsti v eno plačilno stopnjo, ki mu pripada po številu službenih let. Ivanu Markiču, nadstrežaju na kirurškem oddelku deželne bolnice se dovoli za podstavo odmerjenje pokojnine 100% povšek prvotne podlage, to je od 600 na 1200 kron. Za izboljšanje hrane umobolnim hiralcem, ki se oskrbujejo v blaznici-hiralnici pri Sv. Jožefu v Ljubljani, se zviša oskrbnina za osebo in dan od 5 K na 8 K.

Drobno.

Komanda mesta opozarja občinstvo, da v lastnem interesu ne vstopa v rajon tukajšnjega garnizijskega strelišča. Oseba varnost zahteva, da se vsako brezpogojno pokorava navadilom stražarjev in vpošteva nabitla svarila in mejna znamenja.

Poziv. Medicinac Erman Dinke se pozivlja, da takoj naznani »Zdravstvenemu odseku« za Slovenijo in Istru v Ljubljani svoj natančni naslov radi neke, za njega zelo važe zadeve.

Užitki uslužbencev kmetijskih šol in kmetijskih posestev, ki so se prevzeli v državno upravo. Urede se enotno naturalni užitki uslužbencev na kmetijskih šolah in kmetijskih posestvih, ki so se po preobrtu prevzela v državno upravo z modifikacijo, da se v slučaju nezadostne produkcije izplača upravičencem relatum v prejšnji višini.

Nakladi. Občini Mošnja se dovoli pobiranje enkratne 716% doklade na vse direktne davke izvzemši osebne dohodnine v svrhu popolnega poplčila vodovodnega dolga v znesku 48.259 K.

Dijaški učni fond. Sprejet je načrt naredb, s katero se ustanovlja dijaški učni fond.

Industrijska podjetja. Sprejet je načrt naredb s katero se preprečuje uničevanje industrijskih podjetij.

Kino teden v korist našim invalidom, se vrši na prijaznem Kosterjevem vrtu v Sp. Siški. Vspored za 9. sept.: Prvo vrstna drama v 3

dejanjih, ter krasni posnetek »Sokolški izlet« v Novem Sadu itd. Pripravljam se, v stari Avstriji strogo zabranjen zgodovinski posnetek »Matija Gubec«, na katerega posebno opozarjamo. Z ozirom na dobrodelno prireditelj, katere ves čisti dobiček odstopi društvu kinonastavljencev invalidom, ter na to, da nudimo res nekaj lepega in prvovrstnega s sodelovanjem garnizijske godbe itd., upravičeno prosimo slavno občinstvo za prav mnogobrojni obisk. — Odbor.

Alkoholne pljače. Od deželne vlade se je sprejel načrt naredb glede prodaje alkoholnih pijač v zaprtih steklenicah. Naredba se predložila ministrstvu za trgovino v odobritev.

Osebnosti. Imenuje se pri poverjeništvu za socialno skrbstvo: koncipist dr. Mate Suhač, dr. Andrej Gosar, dr. Milan Lemež in dr. Bogdan Žužek za deželno-vladne komisarje v IX. činovnem razredu, konceptni praktikant Ivan Legat za deželno-vladnega knocepista v X. činovnem razredu. Franc Scheckel, poštar v Gornjem gradu se sprejme zopet v službovanje.

Določbe glede plesa. Za prireditelj plesa se mora imeti dovoljenje ter plačati za to vpeljana taksa. Pravico, izdajati ta dovoljenja imajo županstva, odnosno župan kot načelnik krajevne policije na podlagi člena 28. obč. reda. Županu z dvema občinskima svetovalcema pristojni tudi v zmislu člena 58. obč. reda pravica kaznovati, če se je plesalo brez njegovega dovoljenja.

Iz stranke.

Odbor krajevne politične organizacije se obvešča, da odpade danes seja. Prihodnja seja se objavi v listu. Predsednik.

Pripravljeni odbor za delavski dan se snide danes ob 8. uri v Mahorovi hiši.

Strokovno gibanje.

Železničarji vlakospospevalnih panog pozor! Vabimo Vas na izvanredni občni zbor podružnice Ljubljana II. Sploš. želez. organ., ki se vrši v sredo, dne 10. t. m. ob 19. uri v društvenih prostorih Mahorova hiša s sledečim dnevnim redom:

- 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo blaginika. 3. Volitev novega odbora. 4. Raznosterosti. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Pekovska stavka v Mariboru končana. Osemdnevna stavka pekov je v soboto po 11. uri zvečer pri pogajanjih s pekovsko zadrugo prišlo do sporazuma. Tetenska plača se zviša od 105 in 115 na 150 in 160 K. Pri pogajanjih je bil zastopan od socijalnega poverjeništv komisar dr. Cmež, od osrednjega društva živilskih delavcev pa sodrug Berdajs in za strokovno komisijo za Maribor pa sodrug Erbežnik. V Mariboru se bo v pekovski stroki delalo 8 ur na dan, in sicer samo podnevi od 5. ure jutraj naprej. V nedeljah se sploh ne dela. Da se je dosegel ta uspeh, je zaslugi dobre organizacije pekov v Mariboru.

Vestnik »Svobode«.

Podružnica »Svobode« na Jesenicah priredi dne 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer pri Jeleni zelo zanimivo predavanje. Sodrugi, sodružice! udeležite se zanesljivo tega predavanja.

Iz Slovenije.

Maribor.

Iz železniških krogov se poroča: Ko je prevzel mesto vodje skladišča za živila g. Roglič, smo upali, da se bodo aprovizacijske razmere vsaj nekoliko zboljšale, posebno, ker je ta gospod toliko govoril in obljuboval. Toda s časoma smo postali razočarani, ker so se v naše največje začudenje razmere poslabšale, dasi se je že povsod v tem pogledu obrnilo na bolje. Tako n. pr. smo dobili za avgust samo tri četrte kg sladkorja, za september pa celo samo 1/2 kg, dočim ga dobe pri mestni aprovizaciji cel kg. Zaenkrat prosim g. Rogliča še uljudno, naj nam pojasni vzroke teh nedostatkov, drugače bomo zahtevali od pomoči na drugem mestu. — »Rdeči in zvezarji.« V delavnicah južne železnice so denuncijanti še vedno na delu. Tako je neki pomožni delavec G. v oddelku I. c pred kratkim policiji denunciral več tovarnišev, radi zadnjega štrajka! Torej mu še ni dostil! »Der grösste Schuft im ganzen Land ...«

Zanimiva razkritja o deželnem in občinskem gospodarstvu na Kranjskem.

KAKO SO SLEPARILI.

(Iz referata kontrolne komisije o Šušteršičevem gospodarstvu.)

Vse naše čitatelje opozarjamo na važno in izredno bogato množino podatkov o Šušteršičevem gospodarstvu na Kranjskem, ki jih bomo dnevno priobčevali v našem listu na podlagi preciznih, neovrženih dokazov kontrolne komisije, ki je bila svoječasno v to svrhu osnovana in ki je pred kratkim dokončala svoje delo. Posledice tega katastrofalnega Šušteršičevega klerikalnega početja so nastale naravnost usodepolne za razvoj deželnega in občinskega gospodarstva. Občutili jih kruto že sedaj. Ta razkritja so velikega pomena za nas, ki smo vedno zahtevali sanacijo deželnih in občinskih razmer. Šušteršič je šel, ostali so pa njegovi ljudje in njegove metode v raznih občinah. Sodrugom priporočamo, da slede pazno tem razkritjem, ki jim bodo izdatno služila pri bližnjih političnih bojih.

Deželni računi za leta 1913—1917.

Zadnji deželni račun, ki je bil odobren od deželnega zbora, je onl

Table with 2 columns: Uspeh and Proračun. Rows: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj.

Pri stroških se kaže preokračenje v znesku 133.910 K 29 v, ker je med stroški vpošteta tudi izguba pri deželnem zakupu državnega užitnine v znesku 195.441 K 42 v, ki ni bila proračunjena. Pokrita pa je ta izguba odnosno vsota 133.910 kron 29 v, za katero so bili stroški v celoti preokračeni, z večjimi dohodki v znesku 619.015 K 34 vin.

Glede posameznih deželnih zavodov so računi sledeči:

Deželna prisilna delavnica. Table with 2 columns: Uspeh and Proračun. Rows: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj.

Deželna bolnica. Table with 2 columns: Uspeh and Proračun. Rows: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj.

Deželna blaznica. Table with 2 columns: Uspeh and Proračun. Rows: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj.

Deželna hiralnica. Table with 2 columns: Uspeh and Proračun. Rows: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj.

Deželni muzej. Table with 2 columns: Uspeh and Proračun. Rows: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj.

Deželno gledališče. Table with 2 columns: Uspeh and Proračun. Rows: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj.

Kmetijska šola na Grma. Table with 2 columns: Uspeh and Proračun. Rows: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj.

Izven proračuna so bili dohodki in stroški sledeči: Dohodki 51.019 K 60 v, Stroški 408.247 K 60 v. Primanjkljaja je bilo torej pr tem prometu 357.228 K - v.

Table with 3 columns: Dohodki, Stroški, Primanjkljaj. Rows: Dohodki, Stroški, Skupaj.

Primanjkljaj v znesku 1.528.086 kron 95 v se je pokrtil iz denarjev tekočega gospodarstva iz leta 1912. odnosno s posojilom v znesku kron 1.472.841 31 vin., najetem 1. 1913. pri

Račun je ta-le: Imovina tekočega gospodarstva ob koncu leta 1912. 335.267 K 15 v. v l. 1913. najeta posojila 1.472.841 K 31 v. Skupaj 1.828.108 K 46 v.

Primanj. l. 1913. 1.528.086 K 95 v. Stanje imovine tekočega gospodarstva ob koncu leta 1913 300.021 kron 51 v.

Iz posebnih, za melioracijske namene določenih denarjev deželnega

Table with 2 columns: Leto 1913 and Leto 1912. Rows: Imovina, Dolgovi, Čista imovina, Čisti dolgovi.

(Dalle pril.)

Kultura.

Gledališče.

Sočasno po umetniški kvaliteti repertoarja, s katerim se odvijajo letošnja gledališka sezona, se bliža slovenski dramatični preporočeni. »Dnevi našega življenja«, štiridejanska pisa ruskega poeta Leonida Andrejeva, s katero se je odprlo v soboto Dramsko gledališče, ima po svoji umetniški strukturi in risanju značajev gotovo mnogo sijajnih vrlin. V nji se je Adrejev, veliki simbolist, avtor »Anatheme« in »Car-glad«a, prežil v pripravega fabulista, zajel življenja odlomek, ki nima začetka in nima konca, brez fistege običajnega »dejanja«, s katerim so navadno prenatrpani igrokazi in ki je najčeste plod fantazije, ne pa fistege resničnega življenja, ki polje kdog nas neprestano z večnim valovanjem, večnim dviganjem in padanjem, brez začetka, brez zaključka. Temu odlomku je dal Adrejev svojo barvo in svoj blek ter zvest svojim umetniškim tradicijam orisal par značajev kot so Onufrij, podporočnik Mironov, Olga Nikolajevna in Nikolaj Gihovcevi, genij ljubezni. Piesa se vrši v studentovskih krogih v Moskvi in edina notranja vez ji je ljubezni, ali pravzaprav borba za ljubezni Gihovceva do Olge Nikolajevne, ki jo mati prodaja. — Vprizoritve je vzlic mnogim začetniškim hibam nosila v sebi kal resnega stremjenja. Bila je prva predstava in zato ji bodi marsikaj odpusčeno! Ne govorim o prvem dejanju, ki bi zahteval mnogo več rutine igralcev in več režiserjeve pile: tudi ne o Fizi (g. Micič), ki je bil v svoji ulogi nemogoč. Takisto ni bil drugi akt — na buljevaru — na višku. Mlad igralci večidel niso do zadnje preciznosti izdelali svojih figur ali pa so jih pojmovali same približno. G. Pavlinova je bila v »Ženi — vrag« mnogo boljše nego zdaj v Evdokiji Antonovni; zdi se, da se nikakor ni mogla najti v vseh globinah »nedolžnega« demonskega egoizma te hčrnice. Ves dober pa je bil Onufrij (g. Rogos), da ni pokerkjavil svoje mlkavne in hvaležne uloge, mu šteje v čast. Gihovcevi (g. Martinčević), je še mlad; neenakomerna je še njegova igra, a je brez dvoma lep talent. Lep talent je tudi g. Pregarceva, dasi je v ulogi Olge osemnajstletne deklice, ki kakor Gihovcevi v svojem bistvu sprav nič ne razume, malo preveč šablonsko tragiralna. Med najboljšimi je bil g. Gabrščik v ulogi podporočnika Mironova, prekaj vseh pa je segal, kar se tiče rutine in sigurnega kretanja, g. Ospovič. Sicer pa vprizoritve ni očitovala občajne hibe lanskil predstavi, ki jim je vsem nedostajalo harmonične zilitosti vase. Vsaj skušala je v igri osameznikov in solgri celote tvoriti nekako ravovesje. In to dela režijer g. Šesta vso čast! — Gledališče je bilo srednje obiskano, lože večidel prazno.

Vse drugega kova je Strindbergov »Oče«, ki smo ga videli v nedeljo zvečer in ki so ga svojčas že dajali na našem odru. Kakor napeta vrvi se bočti v »Očetu« dejanje od početka do svojega katastrofalnega konca. V »Očetu« je ves Strindberg, ljubec s svojo brezobzirno otrovano ljubezni in krvaveč radi te svoje ljubezni, ki ga požene končno v blaznost. Na primitivnem stavku: mater certa, pater semper incertus — gradil Strindberg z intelektualno arhitekta grandiozno stavbo svojega dejanja, črta z matematično preciznostjo svoje značaje in prežaltni vse s svojo bruhajočo tvornostjo. — Vprizoritve Strindberga je vedno kočljiv slučaj. Ako smo ga mi videli v dokaj dostojni obliki, je to največje priznanje, ki ga morem izreči temu večeru. Zlasti g. Borštnik, ki se je v ulogi ritmojstra že večkrat uspešno preizkušal, je s svojo enpnetozno, izredno ljubezni spočetka in na kraju kot poražen lev, ves ovit v zanke ženskih zlob, globoko zaslužil v komplcirano bistvo Strindbergovega genija. Patos na nekaterih mestih in široke, zajemajoče geste proti občinstvu bi se nemara bolj prilagale klasični dramii in so plod starih šol. Strindbergova maskarimozna igra bi se povečala zunanji efekt. — Nekoliko drugačna je zadeva z Lavro ritmojstrovo ženo. Igrati Strindbergovo ženo je vobče ena najtežjih nalog, igrati jo verno do poslednjih konsekvenc v globin, je velika zagonetka ženske duše. Zakaj Strindbergova žena ni ena sama žena, je tip žena. Demon in otrok. Ampak to je treba doživeti! G. Pavlinova igra je bila zelo naštudirana in zelo izpiljena. dokaj pravilno umevana, v velikih scenah pa je neodpovedala njeno notranjost. — Blizu Strindbergu, dasi ne dovršena, je bila g. Kavčičeva v

nlogi Berte in g. Juvanova kot do-
jilja. Dr. Ostermark g. Sesta je bil
čisto dober in tudi g. Gabersčik je z
inteligentno igro pastora presegel
slične kreacije lanskega leta. F. A.

Koncert. Naš odlični slovenski
koncertni pianist gospod Ciril Ljčar
bo pred svojim odhodom na kon-
certno turnejo z mojstrom Kocianom
v Prago sredi meseca septem-
bra nastopil v koncertu, ki ga pri-
redi »Glasbena Matica« v Unionski
dvorani.

Gledališki svet. Člani gledališke
ga sveta naj se zanesljivo udeležijo
seje, ki bo v sredo, dne 10. t. m. ob
17. uri v pisarni »Matica Slovenske«.

Najnovejša poročila.

Vesti LDU.

MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 7. Včeraj je bila seja mi-
nistrskega sveta, na kateri se je raz-
pravljalo o problemih zunanje poli-
tike.

MINISTRSTVO ZA PREHRANO.

Belgrad, 7. V ministrstvu za pre-
hrano se dela z veliko vnemo za re-
organizacijo, ki naj usposobi minist-
rstvo, da bo odgovarjalo svojemu na-
menu. Eden glavnih razlogov za nje-
rov obstoj je boj proti draglini in
korupciji. Dosedaj se je ta borba vo-
dila z manjšo energijo, kakor bi to
zahtevala korist naroda in države.
To se vidi na temu, da cene še vedno
rastejo, namesto da bi padale. Reor-
ganizacija bo izvedena v najkrajšem
času.

POMORSKA UPRAVA.

Belgrad, 7. Regent Aleksander je
podpisal naredbu, s katero se prefa
naša pomorska uprava. Središče te
uprave bo začasno Bakar. Za načel-
nika je imenovan dr. Ljubomir To-
mašič.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Belgrad, 7. Včeraj dopoldne sta
pri Palanki trčila dva vlaka. Razen
nekoliko lahko poškodovanih ni bilo
žrtev.

IZGON MADŽAROV IZ ERDELJSKE.

Veliki Bečkerek, 7. Rumunski
upravni svet v Sibinju je sklenil iz-
gnati vse one Madžare, ki so se na-
selili na Erdeljskem po 1. juliju 1914.
Izseliti se bodo morali tudi vsi oni, ki
nočejo priseči zvestobe rumunski
kraljevini, kakor tudi vsi predstavi-
niki nekdanjega madžarskega reži-
ma. Izselitev bodo nadzorovali po-
sebni, v ta namen imenovani komi-
sarji.

DR. RENNER ODPOTOVAL.

Dunaj, 8. (ČTU.) Državni kance-
lar dr. Renner je snoči ob 18. uri za-
pustil Dunaj in se odpeljal v Saint
Germain, da podpiše mirovno po-
godbo.

POGODBA Z BULGARIJO
GOTOVA.

Lyon, 8. (Brezlično.) Kakor po-
roča »Petit Parisien«, je mirovna
pogodba z Bulgarijo v bistvu že iz-
delana. Glasom tega lista bo pridobi-
la Srbija nekoliko ozemlja s po-
pravkom meje severozapadno Sofije
in v kolenu reke Strumice. — Tra-
čilo bo dobila Grška, toda treba bo
naj način, kako bi se Bulgariji omo-
gočil za njeno trgovino dohod k
Egejskemu morju. V mirovni pogodi-
bi ne bo govora o vprašanju južne
Dobrudže.

IZJAVA AMERIŠKIH SOCIJA-
LISTOV.

Haag, 8. (ČTU.) »Holland Nieuws
Bureau« poroča iz New Yorka, da je
bila na kongresu ameriških socia-
listov sprejeta načelna izjava, da se
kongres brezpogojno strinja z ruskim
sovjetskim sistemom.

Celjske novice.

Zalostne posledice veriženja in
takezanih agentur. V Celju je pred
par tedni bilo ukradenega na kolo-
dvoru za okrog 50.000 kron usnja,

last tvrdke Stössl v Celju. Najbolj
zanljivo pri celi stvari je bilo to, da
so tatovi zvečer, ko je bilo še polno
ljudi po ulicah, nemoteno naložili
blago na vozove ter ga odpeljali na
postajo v Štorje, kjer so ga drugi dan
oddali v zabojuh, naslovljenih na ne-
ko tvrdko v Zagrebu. Zabojuh so
imeli označeno vsebino firmi in lak.
Policiji pa se je posrečilo še pravo-
časno zapleniti dotične zaboje v Zi-
danem mostu. Tatovi, kateri so usn-
je spremljali, so se nevede, da je
usnje zaplenjeno, odpeljali naprej v
Zagreb in se jih do danes še ni po-
srečilo izslediti, dasiravno so njih
imena in osebe znane. V tej aferi so
v Zavodni pri Celju zaprli že celo
vrsto oseb. Toliko k poročilo o tat-
vini sami. — Zdaj pa si oglejmo te
uzmivice. So sami mladi ljudje, po
večini izučeni trgovski sodruidniki,
kateri pa skoro celi čas med vojno
nisu delali drugega, nego veržili s
hrvatsko slanino ter popivali po ka-
varnah in gostilnah. Ob tem času so
s špehom dobro trgovali. Prišli so
sedaj drugi časi in te malekosti ni-
so zadostovale. Zato so torej mor-
rali, ker se na delo ni nobenemu še
poljubilo, poseči po tem sredstvu.
Ti uzmoviči so sorodniki lastnika
neke agenture v Celju. — Ako gre-
mo po Celju malo pogledat po raz-
ličnih hišah, vidimo po vratih vizit-
ke N. N., trgovska agentura itd. Te
ljudi ne vidimo drugje, kakor hoditi
elegantno napravljene s torbicami
pod pazduho po mestu in sedeti v
kavarnah pri vinu. Take creature
srečavamo dandana po vsakem de-
setem koraku. Da si ti ljudje na po-
šten način svojega denarja, katerega
lahkomiselno zapravljajo, ne zasl-
žijo, je samoobsebi umljivo. Sveto-
vali bi naši državni policiji, katere
imamo v Celju zelo mnogoštevilno,
da bi si te ljudi in te takozvane agen-
ture malo pogledala, morda bi se
našlo tu marsikaj zanimivega in te
tačove dragega časa poslalo malo na
ričet ali pa v prisilne delavnice ali
pa magari tudi v tovarne na delo,
da bi si poštenim potom služili svoj
kruh.

O stanovanjski bedi v Celju. V
Celju opažamo, da si takozvani bolj-
ši krogi na zelo lahek način izbirajo
vsa boljša stanovanja in zapušča-
jo slabša, s katerimi se mora potem
zadovoljiti uboga »para« iz nižjih slo-
jev, zadovoljna, da jih sploh dobi.
Tako se je nakazalo stanovanje ob-
stoječe iz petih sob v Solski ulici
nekil oficirski rodbini, dasiravno je
imela že do sedaj dovolj lepo stano-
vanje. Če se morajo ubogi železni-
čarji, ki že mesece stanujejo v želez-
niških vozovih, zadovoljiti brez sta-
novanja, zakaj bi se ti ljudje ne za-
dovoljili z eno ali magari dvema so-
bama? Stanovanje s 5 sobami bi la-
hko sprejelo dve do tri taki ubogi
rodbini iz železniških vozov. Zdi se
nam, kakor da živimo še vedno v
časih avstrijske preteklosti.

Zanimivost iz dilaškega shoda v
Celju. Pravijo, da je bil pri otvoritvi
shoda dilaštva v »Narodnem domu«
na galeriji navzoč neki celjski ultra-
narodnjak, kateri je v svoji nare-
dnjakarski navdušenosti zaklical »Do-
li z internacionalo! Nekaj zmerne-
ga dilaštva je zahtevalo odstranitev
tega gospoda, kar se je baje tudi
zgodilo. Pa naj si bo že kakor hoče,
cela vrsta še drugih zanimivih do-
godbic se je zvršilo na tem shodu, ta
o tem dogodku je samo ena »naj-
manjša«.

Ustreljen tat. Enega zadnjih dni
se je prigodila v neki vili ob Savinji
tatvina. Stražniki so dva tatova za-
sledovali. Eden je hotel uiti s plavan-
jem preko Savinje. Ker se ni usta-
vil na klic straže, je ista rabila orož-
je, katerega žrtev je postal mladi
21letni uzmovič, doma nekje iz Sav-
doline. Truplo so pokopali na mest-
nem pokopališču.

»All je to res?« Pod tem naslo-
vom jadicuje »Nova Doba«, da razni
uradniki obedujejo po nemških gos-
tilnah in ne podpirajo slovenskih.
Tako, pravi »Nova Doba«, da jih

mnogo obeduje tudi pri Škobernetu.
(V tej gostilni so cene zelo nizke.
Kosilo in večerja skupaj 7 kron). Da-
lje pravi, da je po slovenskih gos-
tilnah postrežba vsaj tako solidna in
dobra, kakor v nemških. To radi
verjamemo. Ne pove pa, da so cene
v nemških gostilnah za obedi in več-
erjo skoro polovico nižje nego v
slovenskih. Obeda in večerje pa v
slovenskih gostilnah za stalno ceno
sploh ne dobiš. — Ravno isto je pri
trgovcih. Pravi se: »Svoji k svo-
jim!« Ako pa greš v slovensko trgo-
vino, plačaš blago dostikrat polovico
ali pa še enkrat dražje nego v nem-
skih. (Pisec teh vrstic se je o tem
sam prepričal). V tem oziru bi bilo
vsekakor treba od katere strani na-
praviti red. Ako nemški trgovec la-
hko prodaja ceneje, zakaj bi tega ne
mogel tudi slovenski?!

Zaprli so v Celju trgovca Pemi-
ča v Samostanski ulici zaradi veli-
kih nerednosti pri uradniškem kon-
zumu. V afero je zapletenih še ne-
kaj drugih kapacitet.

Gospodarstvo.

Oddaja plemenskih bikov. Pove-
rieništvo za kmetijstvo bo razde-
lilo v torek, dne 16. septembra t. l.
12 čistokrvnih montafonskih bikov
v povprečni starosti 1½ leta potom
javne dražbe na pristavi v Goričan-
ih pri Medvodah. Živinoorejci se va-
bijajo, da ne zanude ugodne prilike
za nakup potrebnih plemenjakov,
zlasti iz krajev, kjer bikov primanj-
kuje in kjer imajo obnaravno sivo
živino. Opozarjamo na to priliko tu-
di naša županstva zaradi razglaš-
ja in naše živinorejske zadruge.

Dovoljite za nakup živil. Ivan
Kresse v Kočevju 1 vagon moke,
Josip Roler v Kočevju 1 vagon mo-
ke, A. Senčar v Ptujju 1 vagon moke,
Robežnik na Viču 1 vagon moke in
1 vagon otrobov, Rudolf Zore v
Ljubljani 8 vagonov moke in 2 va-
gona otrobov, A. Presker iz Srema
v Konjice 6 vagonov koruze, Ivan
Dumič za komando dravske divizij-
ske oblasti v Ljubljani 20 vagonov
ovsa, F. Dolenc v Kranju 1 vagon
koruze, Ant. Kalan v Škofji Loki 5
vagonov koruze, 2 vagona moke in
1 vagon pšenice, Kranjska industri-
ska družba na Jesenicah 100 q ko-
ruze, I. Skerlec v Gornji Radgoni 4
vagone moke, Franc Zanger v Celju
5 vagonov koruze, I. Pernat v Meži
3 vagone koruze, Franc Korošec v
Gornji Radgoni 15.000 q moke, Tr-
govačko prometno društvo iz Siska
1 vag. koruze, Karl Scherbaum v
Mariboru 2 vagona koruze.

Avstro-ogrski bankovci. Izkaz
Avstro-ogrskje banke po stanju dne
31. avgusta kaže novo povišanje v
prometu bankovcev, in sicer za
286.5 milijonov, tako da je s tem do-
sežena vsota 43.4 milijard kron.

Nabava kalija. Kakor poročajo tu-
kajšnji večerni listi, se je med an-
gleško in nemško vlado sklenil do-
govor, po katerem se nemška vlada
obvezuje dobaviti Angliji 23.000 ton
kalija. Dobava se bo izvršila v me-
sečnih količinah.

Izdajatelj: Josip Petejan.
Odgovorni urednik: Rudolf Goloub.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Ženitna ponudba. Mladenič, star 31 let,
čevljarški mojster, se želi
seznaniti z maloposestnico od 26 do 36 let,
vdova neizmzata, v bližini katkega rudnika,
tovarne ali pa v kakem trgu v svrhu ženitve.
Resne ponudbe na upravo lista.

Inženir dr. Miroslav Kasal
oblastveno poverjeni stavbeni inženir.
Specijelno stavbeno podjetje za betonske,
železobetonske in vodne zgradbe
v Ljubljani, Hiltjerjeva ulica št. 7.
Izvršuje strokovno:
Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage,
elektrarne, betonske in železobetonske jezove,
mostove, železobetonska tovarniška poslopja,
skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko
oporno zidovje in vse druge betonske in
železobetonske konstrukcije.
Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte
stavbene inženirske stroke.
Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v teh-
niških zadevah.

Vr. XII 3/17-9f.

V imenu Njegovoga Veličanstva Kralja!

Deželno sodišče v Ljubljani je
razsodilo tako:
Franc Rosman, rojen 30. sept.
1872 v Št. Rupertu, prostojen v Trstu,
katolik, oženjen, trgovec v Trstu,
Škedenj št. 1034, sedaj v preiskoval-
nem zaporu pri deželnem sodišču v
Ljubljani, nekaznovan

le kriv,

da je v Trstu in Ljubljani

1. v juliju in septembru l. 1915
pokupil večje množine olja in masti,
tedaj neutrpane potrebščine, v te svr-
ho, da bi njih ceno neprimerno na-
vijal,

2. v času od konca l. 1914 do
srede l. 1916, izrabljajoč po vojnem
stanju povzročene izvanredne raz-
mere, za neutrpane potrebščine kot za
različna olja in krmila kakor tropine
iz aralud, sezama, solničnega
olja, lana, maka in rapsa, zahteval
dobičke od 20 do 366%, tedaj očvi-
vidno pretirane cene in je s tem
zakrivil ad 1. pregrešek draženja po
§ 17/2, ad 2. prestopok draženja po
§ 14/1 naredbi od 7. avgusta 1915,
št. 228 drž. zak., in

se obsoja

po § 17 naredbi od 7. avgusta 1915,
št. 228 drž. zak., z ozirom na § 267
kaz. zak. in 260 b kaz. zak. na 3 (tri)
tedne strogega zapore poostregega
z 1 trdim ležiščem na vsak teden,
poleg tega na plačilo globe v znesku
10.000 K, oziroma za slučaj neizter-
ljivosti, na 2 (dva) meseca zapore ter
po § 389 k. p. r. v povrnitev stro-
škov kazenskega postopanja in iz-
vršitve kazni.

V Ljubljani, dne 19. avg. 1919.

Nagode, m. p.

Štev. 14.630.

Razglas.

Občinski svet deželnega stolnega
mesta Ljubljane je 15. dan julija
1919 sklenil, da je od živine, ki se
zaklana privaža v Ljubljano od zū-
njaj mesta, pobirati iste pristojbine,
ki so po razglasu mestnega magi-
strata ljubljanskega z dne 3. marca
1919, št. 3541 (U. l. št. LIX) dolo-
čene za klanje v mestni klavnici.

Deželna vlada za Slovenijo, od-
delek za kmetijstvo, je pritrnil temu
sklepu občinskega sveta ljubljans-
kega.

Izvršuje potrjeni sklep razglašja
podpisani magistrat, da je od 15. av-
gusta 1919 naprej za živino, ki se
zaklana prpelje ali prinese od zunaj
mesta v Ljubljano, plačevati pri fi-
nijskih uradih mestnega užitništv-

ga zakupa ali njih podružnicah na-
stopne pristojbine:

- 1. od bika, vola, krave, te-
lice in junca . . . K 5.-
2. od teleta . . . K 2.-
3. od prašiča nad 50 kg K 4.-
4. od prašiča pod 50 kg K 2.-
5. od konja . . . K 3.-
6. od drobnice (kozlov, ko-
štrunov, ovac) . . . K 2.-
7. od kozličev in janjcev K 1.-

V isti seji je občinski svet ljub-
ljanski nekoliko izpremenil tarifo o
kavciji, ki jo je založiti glasom § 8
klavničnega regulativa pri uva-
žanju zaklane živine pri linijskih
užit. uradih (oziroma podružnicah)
ljubljanskih. Po novi kavcijski tarifi
je za naprej založiti za zaklano ži-
vino in meso:

- 1. za govedo po . . . K 20.-
2. za prašiče po . . . K 6.-
3. za teleta po . . . K 4.-
4. za koštrune in drugo
drobnico po . . . K --,30
5. za kozliče, janjce po K 2.-
6. od vpejanega mesa za
vsak kg . . . K --,20

Magistrat opozarja na določilo
klavničnega regulativa, da se je za
povračilo kavcijskega prebitka opla-
siti v klavničnem uradu tekom treh
(3) dni, sicer zapade prebitek na
korist klavnice. Tega določila se je
strogo držati.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 4. septembra 1919.

Štev. 14.870.

Razglas.

Hradeckega (Čevljarški) mosti
je v nevarnem stanju, tako da bodo
potrebna na njem večja popravila.
Mestni magistrat opozarja občini-
stvo, da je most od 9. septembra
1919 naprej do preklica za vsak
vozni in tovarni promet iz varnost-
nih ozirov zaprt, ter da je prehod
dovoljen edino le še pešcem, kole-
sarjem in z ročnimi vozički.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 4. septembra 1919.

Razglas.

Prva mariborska produktivna
zadruga čevljarških izdelkov, r. z.
z o. z., naznanja tem potom, da so
vrši v nedeljo dne 14. septembra t. l.
ob 10. uri v prostorih njene delav-
nice v Mariboru, Župnijska ulica 4
občni zbor vseh članov.

Dnevni red:

- 1. Prečitanje zapisnika.
2. Prememba pravil § 1.
3. Spopornitev odbora.
4. Slučajnosti.

Priporočamo edino tovarniško zalogo
šivalnih strojev za rodbino in
obrt ter njih
posameznih delov.
POTREBŠČINE za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko
in manufakturno BLAGO za OBLEKE.
Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vode
desno.

Restavracija „BELLFVUE“ na Smarjetni gori pri Kranju
otvorjena.

Dr. ANT. BRECELJ
prej primarij v Gorici, strokovnjak za notranje in otroške
bolezni, zdaj v Ljubljani, na Bregu št. 10
sprejema od 10—12 in od 3—4.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.
Podružnice: v Spilku, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.
Deliška glavica K 15.000.000.
Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.
Rezervni fond i okroglo
K 4.000.000.
Kupnje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarije dobave in dovoljuje
— aprovizneljske kredite —